

Sygn. akt III AUa 1617/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Alicja Podlewska
Sędziowie:	SSA Barbara Mazur (spr.) SSA Grażyna Horbulewicz
Protokolant:	stażysta Sylwia Gruba

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2016 r. w Gdańsku

sprawy S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 lipca 2015 r., sygn. akt VIII U 321/15

oddala apelację.

SSA Barbara Mazur SSA Alicja Podlewska SSA Grażyna Horbulewicz

Sygn. akt III AUa 1617/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ustalenia S. S. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach stwierdzając, że nie wykazał na dzień 01 stycznia 1999 r. co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uwzględnił żadnego okresu zatrudnienia jako okresu pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. S. kwestionując przyjęcie, że nie spełnia łącznie wszystkich ustawowych przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym i domagając się ustalenia mu prawa do tej emerytury. W odwołaniu ubezpieczony wniósł o zaliczenie jako pracy w szczególnych warunkach okresu

zatrudnienia od dnia 18 sierpnia 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1996 r. w Cegielni w S., gdzie pracował w charakterze palacza.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, iż dokonując ponownej analizy przedłożonej kserokopii akt osobowych z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Cegielni (...), uznał, że S. S. wykonywał pracę w szczególnych warunkach: od dnia 20 lipca 1980 r. do dnia 31 grudnia 1981 r. (palacz), od dnia 01 stycznia 1982 r. do dnia 12 stycznia 1984 r. (wypalacz) oraz od dnia 13 stycznia 1984 r. do dnia 02 czerwca 1987 r. (palacz) wymienioną w wykazie A, dziale V, pozycji 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Tym samym udokumentował łącznie 6 lat, 10 miesięcy i 14 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

Wyrokiem z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie VIII U 321/15 Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał S. S. prawo do emerytury od dnia 09 stycznia 2015 r.,
2. stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

S. S. urodził się w dniu (...) Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na dzień 01 stycznia 1999 r. miał udowodnionych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 6 lat, 10 miesięcy i 14 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

W okresach: od dnia 18 sierpnia 1974 r. do dnia 31 października 1992 r., od dnia 01 listopada do dnia 28 października 1993 r. oraz od dnia 16 maja 1994 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. ubezpieczony zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w G. Zakład Produkcji (...) (po przekształceniu Zakład (...)). Ubezpieczony wykonywał w powyższych okresach różne prace – kierowcy wózka widłowego, zatacznika, wozaka surówki, palacza, wypalacza, ustawiacza, traktorzysty. Cegielnia (...) składała się z jednej hali produkcyjnej Ubezpieczony pracował przy produkcji cegły – w zależności od zajmowanego stanowiska woził cegłę do suszarni, zajmował się układaniem cegieł w piecu, wyjmował cegłę z pieca, zataczał surówkę do pieca, przez krótki okres czasu jako traktorzysta zwoził węgiel z wagonów, palił w piecu. Powyższe prace wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

W okresie od dnia 23 kwietnia 1975 r. do dnia 08 lipca 1977 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

W okresie od dnia 20 lipca 1980 r. do dnia 31 grudnia 1981 r. pracował jako palacz, od dnia 01 stycznia 1982 r. do dnia 12 stycznia 1984 r. jako wypalacz oraz od dnia 13 stycznia 1984 r. do dnia 02 czerwca 1987 r. jako palacz. Powyższe okresy zostały zaliczone przez organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych.

W okresie od dnia 29 października 1993 r. do dnia 15 maja 1994 r. zarejestrowany był w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. jako bezrobotny.

W dniu 31 grudnia 2014 r. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 15 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na fakt, że nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty i ich kopie oraz odpisy zawarte w aktach sprawy, w aktach ubezpieczeniowych oraz aktach osobowych ubezpieczonego, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron. Sąd ten również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności i autentyczności.

Sąd I instancji dał również wiarę zeznaniom świadków: A. C. i J. K. oraz dowodowi z przesłuchania w charakterze strony ubezpieczonego, albowiem zeznania te znalazły odzwierciedlenie w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym, któremu Sąd ten dał wiarę, a ponadto stwierdził, że były logiczne, spójne oraz wzajemnie się uzupełniały.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonego jako zasadne zasługuje na uwzględnienie.

Sąd ten zważył, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 01 stycznia 1999 r. 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), tj. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego).

Sąd I instancji wskazał, że bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, legitymuje się łącznym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze powyżej 25 lat, oraz że nie jest członkiem OFE. Kwestią sporną było zaś spełnienie przez niego przesłanki legitymowania się 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 01 stycznia 1999 r.

Po przeprowadzonym postępowaniu dowodowym Sąd ten stwierdził, że ubezpieczony w spornych okresach: od dnia 18 sierpnia 1974 r. do dnia 31 października 1992 r., od dnia 01 listopada do dnia 28 października 1993 r. oraz od dnia 16 maja 1994 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. (z wyłączeniem okresu służby wojskowej od dnia 23 kwietnia 1975 r. do dnia 08 lipca 1977 r. oraz okresów uznanych przez organ rentowy, tj. od dnia 20 lipca 1980 r. do dnia 31 grudnia 1981 r., od dnia 01 stycznia 1982 r. do dnia 12 stycznia 1984 r. oraz od dnia 13 stycznia 1984 r. do dnia 02 czerwca 1987 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w procesie produkcji materiałów ceramicznych. Przy pracy tej panowała bardzo wysoka temperatura, zapylenie, kurz.

Zdaniem Sądu Okręgowego fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, w tym w zeznaniach przesłuchanych w toku postępowania sądowego świadków – współpracowników wnioskodawcy ze spornych okresów zatrudnienia. Sąd ten uznał, że przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, ponieważ byli zatrudnieni wraz z nim w tym samym okresie, w tych samych zakładach pracy, a ponadto niektórzy z nich, na tych samych stanowiskach. Zatem wysnuł z powyższego wnioski, że przesłuchani świadkowie najlepiej zorientowani są, co do charakteru i specyfiki pracy ubezpieczonego w spornych okresach. Sąd

I instancji nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować ich wiarygodność w zakresie ustaleń dotyczących charakteru pracy ubezpieczonego. Nadto Sąd ten podkreślił, że treść zeznań świadków znalazła potwierdzenie w bogatej treści dokumentacji pracowniczej ubezpieczonego.

W oparciu o powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wskazane powyżej sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonego winny zostać potraktowane jako okresy pracy w szczególnych warunkach. Stwierdził, że w tych okresach ubezpieczony bowiem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czyli prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych wymienione w poz. 11, Dziale V, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

Sąd ten podkreślił okoliczność, że w wykazie A, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB. z 1983 r. Nr 3, poz. 6), dziale V (dotyczącym prac w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych), poz. 11 (prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych) wymienione są następujące stanowiska pracy: zestawiacz surowców i mieszanek (pkt 1), młynowy surowców mineralnych (pkt 2), formowacz (pkt 3), operator urządzeń formujących (pkt 4), operator urządzeń obróbczych (pkt 5), wypalacz (pkt 6) oraz robotnik w przemyśle materiałów budowlanych wykonujący stale prace pomocnicze lub inne przy produkcji wyrobów ceramicznych lub materiałów ogniotrwałych (pkt 7). Właściwy minister określił zatem, co do których konkretne stanowisk pracy istnieje domniemanie, że praca na tych stanowiskach jest pracą wykonywaną w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu I instancji powyższe domniemanie znajduje pełne potwierdzenie w przeprowadzonym postępowaniu dowodowym. Sąd ten podkreślił, że ubezpieczony wykonywał szereg bardzo różnych prac zaliczanych w zarządzeniu resortowym do prac w szczególnych warunkach, a służących procesowi produkcji materiałów ogniotrwałych i wyrobów ceramicznych. Nie sposób w oparciu o akta osobowe i zeznania świadków ustalić w sposób precyzyjny, kiedy w jakim okresie wykonywał określone czynności na wymienianych stanowiskach, bowiem w dokumentacji jest bałagan, za który ubezpieczony nie może ponosić odpowiedzialności, a nie ulega wątpliwości, iż pracował w różnym charakterze: jako zestawiacz (pkt 1), wypalacz (pkt 6), operator urządzeń (pkt 4) i na innych stanowiskach robotniczych w przemyśle materiałów budowlanych wykonujący stale prace pomocnicze (takimi były prace operatora wózka widłowego i inne nie wymienione lub inne), które były niezbędne przy produkcji wyrobów ceramicznych lub materiałów ogniotrwałych (pkt 7). Wszystkie te prace ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze, bowiem niezależnie od tego, które z wymienionych wyżej prac wykonywał, były to prace pomocnicze przy produkcji wyrobów ceramicznych, wykonywane w ciągu produkcyjnym, w niezwykle trudnych warunkach – wysoka temperatura, zapylenie, hałas – niewątpliwie wpływająca negatywnie na stan zdrowia osoby pracującej w tych warunkach.

Sąd Okręgowy wskazał, że uwzględnienie ww. spornych okresów zatrudnienia wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, co zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego oznacza spełnienie tego wymogu przyznania świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W ocenie tego Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku.

Z wyżej przytoczonych względów, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, Sąd I instancji orzekł w pkt I sentencji wyroku.

W przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, na podstawie art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej Sąd ten orzekł jak w pkt II sentencji wyroku uznając, że poczynienie wiążących ustaleń, co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego w spornych okresach nastąpiło na etapie postępowania sądowego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie prawa materialnego - art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez przyznanie S. S. prawa do emerytury od dnia 09 stycznia 2015 r.;

2) naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń faktycznych co do okresów pracy S. S. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego pierwszo-instancyjnego w niniejszej sprawie oraz kwestionował dokonaną przez Sąd I instancji kwalifikację prawną prac wykonywanych w spornych okresach zatrudnienia S. S. w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w G. Zakład Produkcji (...): od dnia 18 sierpnia 1974 r. do dnia 19 lipca 1980 r., od dnia 03 czerwca 1987 r. do dnia 31 października 1992 r., od dnia 01 listopada 1992 r. do dnia 28 października 1993 r. oraz od dnia 16 maja 1994 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. jako prac w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 11, działu V, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

W konkluzji apelacji organ ten wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku, tj. oddalenie odwołania, ewentualnie
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji,
- 3) zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Z apelacji tej wynika zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń faktycznych co do okresów pracy S. S. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok S.N. z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX nr 174185).

Wprawdzie zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., a w konsekwencji dokonania błędnych ustaleń faktycznych dotyczących okresów pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach jest uzasadniony, ponieważ z treści dokumentu w postaci książeczki wojskowej ubezpieczonego (k. 4 akt kap. pocz. ZUS) wynika, że odbywał on zasadniczą służbę wojskową w okresie od dnia 23 kwietnia 1975 r. do dnia 08 kwietnia 1977 r., zaś Sąd Okręgowy błędnie ustalił okres zasadniczej służby wojskowej wnioskodawcy od dnia 23 kwietnia 1975 r. do dnia 08 lipca 1977 r. (a w konsekwencji jego okres zatrudnienia w szczególnych warunkach), lecz uchybienie to nie ma wpływu na prawidłowość zaskarżonego wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd II instancji w pełni podziela poczynione w postępowaniu sądowym-pierwszoinstancyjnym w przedmiotowej sprawie ustalenia faktyczne oraz przyjmuje je za własne, a zatem nie zachodzi potrzeba ich powtarzania w tym uzasadnieniu (por. wyrok S.N. z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 391/98, LEX nr 523662).

Istota sporu w niniejszym postępowaniu sprowadza się do oceny, czy S. S. spełnia łącznie wszystkie, wynikające z treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), warunki ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, a w szczególności przesłankę w postaci osiągnięcia w dniu wejścia ustawy emerytalnej w życie, tj. w dniu 01 stycznia 1999 r., wymaganego w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

Nie jest natomiast przedmiotem sporu i nie budzi wątpliwości spełnianie pozostałych przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej.

Ocena kwestii spełnienia przesłanki z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej zależy od odpowiedzi na pytanie, czy okresy zatrudnienia S. S. w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w G. Zakład Produkcji (...) (następnie w Zakładzie (...)): od dnia 18 sierpnia 1974 r. do dnia 22 kwietnia 1975 r., od dnia 09 kwietnia 1977 roku do dnia 19 lipca 1980 r., od dnia 03 czerwca 1987 r. do dnia 31 października 1992 r., od dnia 01 listopada 1992 r. do dnia 28 października 1993 r. oraz od dnia 16 maja 1994 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. podlegają zaliczeniu do wymaganego w przepisach dotychczasowych okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Wprawdzie ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach ani świadectwa pracy, w którym zakład pracy – P.P. (...) w G. Zakład Produkcji (...) (następnie Zakład (...)), stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, stwierdził okresy pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach, lecz w sądowym postępowaniu odwoławczym fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (por. wyrok S.N. z dnia 02 lutego 1996 r., II URN 3/95, LEX nr 24774).

W związku z powyższym S. S. ma szerokie możliwości udowodnienia faktu świadczenia w spornych okresach zatrudnienia prac w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego stale i w pełnym wymiarze czasu, przy zastosowaniu różnorodnych środków dowodowych.

Z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego, czy centralny związek spółdzielczy, w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach i odwrotnie, brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może – w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych – stanowić negatywną przesłankę dowodową (por. wyrok S.N. z dnia 16 listopada 2010 r., I UK 124/10, LEX nr 707404).

W przypadku ustalenia, że stanowisko pracy S. S. widniejące na dokumentach dotyczących spornego okresu zatrudnienia, figuruje w wykazie stanowiącym załącznik do właściwego zarządzenia resortowego albo uchwały, zachodziłoby zatem domniemanie faktyczne, że w okresie zatrudnienia na tym stanowisku wykonywał on prace w szczególnych warunkach.

Z treści dokumentów mających szczególną wartość dowodową, ponieważ sporządzonych w spornych okresach zatrudnienia ubezpieczonego, których dotyczą, zawartych: w aktach rentowych (k. 27 i 28 akt em. ZUS), w aktach osobowych (koperta k. 22 akt sprawy) oraz w aktach sprawy (koperta k. 23 akt sprawy) wynika, że w okresach tych wnioskodawca wykonywał prace na stanowiskach: kierowcy/operatora/obsługi wózka widłowego, traktorzysty, ustawiacza, wozaka surówki, zatacznika, pracownika fizycznego i palacza kotła La-M..

W pkt 7, poz. 11 „Prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych”, działu V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, wykazu A, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MBiPMB z 1983 r. Nr 3, poz. 6, nazywanego dalej zarządzeniem) wymieniono stanowisko robotnika w przemyśle materiałów budowlanych wykonującego stale prace pomocnicze lub inne przy produkcji materiałów ceramicznych lub materiałów ogniotrwałych.

Sąd II instancji podzielił stanowisko, zgodnie z którym za prace pomocnicze, które były niezbędne przy produkcji wyrobów ceramicznych lub materiałów ogniotrwałych, wymienione w pkt 7, poz. 11, działu V, wykazu A zarządzenia, uznać należy wykonywane przez wnioskodawcę prace na stanowiskach robotniczych: kierowcy/operatora/obsługi wózka widłowego, traktorzysty, ustawiacza, wozaka surówki, zatacznika, pracownika fizycznego i palacza kotła LaMonta.

Tym samym zasadne jest przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że zachodzi domniemanie faktyczne, że w okresach zatrudnienia na tych stanowiskach w P.P. (...) w G. Zakład Produkcji (...) (następnie w Zakładzie (...)) S. S. wykonywał prace w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 11 „Prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych”, działu V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

W oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody w postaci: dokumentów dotyczących spornych okresów zatrudnienia zawartych: w aktach rentowych (k. 27 i 28 akt em. ZUS), w aktach osobowych (koperta k. 22 akt sprawy) oraz w aktach sprawy (koperta k. 23 akt sprawy), jak również zeznania świadków: J. K. (k. 24v. akt sprawy 00:17:00) i A. C. (k. 24v. akt sprawy 00:33:56) oraz przesłuchanie ubezpieczonego w charakterze strony (k. 24v.-25 akt sprawy 00:33:56 i k. 36-37 akt sprawy 00:03:07), w zakresie korespondującym z treścią wymienionych wyżej dokumentów, zasadnie Sąd ten przyjął, że prace w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 11, działu V, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, wnioskodawca wykonywał w tych okresach zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Tym samym zachodzi podstawa prawna z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego do zaliczenia tych okresów do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Podlegające zaliczeniu do tego okresu okresy zatrudnienia S. S. w P.P. (...) w G. Zakład Produkcji (...) (następnie w Zakładzie (...)): od dnia 18 sierpnia 1974 r. do dnia 22 kwietnia 1975 r. (8 miesięcy i 6 dni), od dnia 09 kwietnia 1977 r. do dnia 19 lipca 1980 r. (3 lata, 3 miesiące i 11 dni), od dnia 03 czerwca 1987 r. do dnia 31 października 1992 r. (5 lat, 4 miesiące i 28 dni), od dnia 01 listopada 1992 r. do dnia 28 października 1993 r. (11 miesięcy i 28 dni) oraz od dnia 16 maja 1994 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. (3 miesiące i 16 dni), liczone razem z okresami uwzględnionymi przez organ rentowy (6 lat, 10 miesięcy i 14 dni), dają w sumie 17 lat, 6 miesięcy i 13 dni, a zatem spełnia on sporną przesłankę ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

Wobec spełniania łącznie wszystkich ustawowych przesłanek ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, wynikających z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, zachodzi podstawa prawna do przyznania ubezpieczonemu tego świadczenia.

Prawo wnioskodawcy do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, stosownie do art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, powstało w dniu 09 stycznia 2015 r., w którym spełnił on ostatnią ustawową przesłankę osiągnięcia wieku emerytalnego dla mężczyzny, wynoszącego 60 lat.

Prawidłowo zatem Sąd I instancji, w myśl art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, ustalił S. S. prawo do tego świadczenia od tego dnia.

Chybiony jest zatem podniesiony w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 184 ust. 1 (pkt 1) w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej oraz § 4 (ust. 1 pkt 3) rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury od dnia 09 stycznia 2015 r.

Uznając apelację organu rentowego za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA Barbara Mazur SSA Alicja Podlewska SSA Grażyna Horbulewicz